

prima instanță: (judecătoria Centru mun. Chișinău) G. Bivol,
instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, A. Pahopol, A. Minciuna

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către Jacotă Oleg în pricina civilă la cererea înaintată de Jacotă Oleg împotriva Oxanei Jocată cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, prin care s-a restituit cererea de apel depusă Jacotă Oleg,

c o n s t a ț ă:

La 08 decembrie 2015 Jacotă Oxana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Jacotă Oleg solicitînd încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori Jacotă Daniel, născut la 30 martie 2004 și Jacotă David, născut la 22 aprilie 2009, într-o sumă bănească fixă, în cuantum de 1500 lei lunar, pentru fiecare copil, iar în total suma de 3000 lei lunar, până la atingerea majoratului de către copii.

În motivarea cererii a reiterat că s-a aflat în relații de căsătorie cu Jacotă Oleg din 23 martie 2002 până la 22 noiembrie 2012, dată la care căsătoria a fost desfăcută prin hotărârii judecătorei Centru mun. Chișinău. Divorțul a fost trecut în Registrul actelor de stare civilă la nr. 6 din data de 04.01.2013 de către Oficiul Stării Civile sect. Centru, mun. Chișinău, fiind eliberat și certificatul de divorț seria/nr. D-IV 0447434

Din căsătorie la 30 martie 2004 s-a născut fiul Jacotă Daniel, iar la 22 aprilie 2009 s-a născut fiul Jacotă David.

Invocă reclamanta că după divorț, pârâtul nu participă la întreținerea copiilor și nu acordă careva sprijin material, fapt care și a determinat-o să înaintez instanței de judecată, prezenta cerere de chemare în judecată, întru încasarea forțată a pensiei de întreținere a copiilor minori, într-o sumă bănească fixă - în ordinea art. 76 alin. (1) din CF RM.

Susține că Jacotă Oleg, nu are venituri regulate și respectiv nu este angajat în câmpul muncii, din care motiv solicită instanței de judecată de a stabili cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, în cuantum de 1500 lei lunar, pentru fiecare copil, iar în total suma de 3.000 lei lunar.

Mai invocă reclamanta că deși este destinată de a satisface, în primul rând, nevoile alimentare a copiilor, obligația legală de întreținere a copilului, este una mai complexă, decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menire de a procura celui îndreptățit, resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum și cele privind asigurarea unei instruiți corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale.

Consideră că suma de 3000 lei lunar, solicitată pentru întreținerea copiilor minori, este rezonabilă pentru a acoperi proporțional cheltuielile de întreținere a fiilor Daniei și David.

Potrivit informației Biroului Național de Statistică, publicate pe site-ul www.statistica.md se constată că, minimul necesar de existență calculat pentru copiii minori cu vârstă cuprinsă între 1-6 ani constituie suma de 1381,50 lei, iar pentru copii în vârstă de până la 17 ani, suma de 1.823,80 lei. Sumele indicate supra, constituie minimul de existență pentru un copil, însă această sumă nu constituie și maximum părinții având obligația asigurării unui trai decent pentru copii.

Prin hotărârea judecătoreii Centru mun. Chișinău din 05 aprilie 2016 s-a dms acțiunea înaintată de Jacotă Oxana.S-a încasat de la Jacotă Oleg în beneficiul Oxanei Jacotă pensie pentru întreținerea copiilor minori Jacotă Daniel, născut la 30 martie 2004 și Jacotă David, născut la 22 aprilie 2009, a câte 1500 lei lunar pentru fiecare copil, în total 3000 leu lunar începând cu 08 decembrie 2015 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil.

La 21 iunie 2016 Jacotă Oleg a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral (f.d.38). De asemenea a solicitat și repunerea în termen pentru depunerea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 s-a respins cererea apelantului Jacotă Oleg privind repunerea în termen. S-a restituit apelul declarat de Jacotă Oleg, ca depus în afara termenului legal.

La 29 noiembrie 2016 Jacotă Oleg a declarat recurs împotriva încheierii solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 și restituirea pricinii spre rejudecare.

Recurentul a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, dat fiind faptul că la examinarea cererii de apel, instanța nu a ținut cont de mai multe norme naționale și internaționale care asigură persoanei dreptul la un remediu efectiv.

Menționează că la examinarea cauzei și pronunțarea hotărârii primei instanțe Jacotă Oleg nu a participat, depunând prin intermediul cancelariei referință, unde a indicat locul de domiciliu r-nul Hîncești sat Lăpușna, însă instanța a expediat hotărârea la adresa care a indicat-o reclamanta în cererea de chemare în judecată, astfel acesta nu a fost recepționată de către el.

Consideră că termenul de declarare a apelului a început să curgă din 16 iunie 2016, dată la care a aflat despre hotărârea primei instanțe.

La 12 decembrie 2016 Jacotă Oleg a depus recurs suplimentar indicând că, instanța de apel a constata eronat faptul că a avut posibilitatea conteste hotărârea din 05 aprilie 2016 în termen de 30 zile, deoarece în acest termen nu a cunoscut despre hotărâre și care este conținutul acesteia.

De asemenea instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la ședința de judecată din 05 aprilie 2016, dată la care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii nu a fost prezent, nu a cunoscut despre hotărârea pronunțată deoarece nu i s-a adus la cunoștință.

Invocă că starea sa de sănătate a fost un impediment de a se interesa de mersul procesului de judecată.

Susține că instanța nu a ținut cont de prevederile art. 102 alin.6) din Codul de procedură civilă, dat fiind faptul că a anunțat instanței de judecată locul de trai din prezent, unde urmau să-i expedieze corespondența, însă instanța de judecată a expediat hotărârea la adresa reclamantei/intimatei cu care este în conflict. Instanța de apel nu a verificat cine a semnat recipisa de primire a corespondenței adresată recurentului și dacă cel ce a recepționat corespondența. La fel instanța de apel nu s-a expus în decizia adoptată din care zi a calculat termenul de 30 zile, ca să cunoască când expiră termenul. Or, instanța de judecată urma să pronunțe o hotărâre înțeleasă participanților, fără loc de interpretare, să creeze impresia participanților că au fost auziți și cauza lor a fost soluționată într-un mod echitabil cu respectarea tuturor principiilor importante justiției.

Relatează că prin soluția instanței de apel i s-a încălcat drepturile fundamentale ale părților, dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, dat fiind faptul că în dosar nu există nici un probă care să confirme că recurentul a cunoscut despre hotărârea instanței de fond.

Conform art. 425 Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Referitor la termenul de declarare a recursului instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea la, 12 octombrie 2016. Potrivit scrisorii de comunicare încheierea a fost expediată părților la 31 octombrie 2016 (f.d.60) și recepționată de către recurent la 22 noiembrie 2016 (f.d.66). Recurentul a depus recurs la 29 noiembrie 2016, respectiv reieșind din prevederile art.425 în coroborare cu prevederile art. 111 din Codul de procedură civilă, colegiu consideră că recursul este depus în termen.

Examinînd încheierea recurată prin prisma criticilor formulate în recurs în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele cauzei atestă că la caz, dispozitivul hotărârii judecătorești Centru mun. Chișinău a fost emis la 05 aprilie 2016.

Ulterior la 06 aprilie 2016 judecătoria Centru mun. Chișinău a expediat lui Jacotă Oleg, copia dispozitivului, pe adresa mun. Chișinău str. Caucaz, 1.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, reieșind din norma citată mai sus termenul legal de declare a apelului, pentru apelant a expirat la 05 mai 2016, inclusiv.

Potrivit alin. (2) art.362 Codul de procedură civilă termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii incapabili și pentru cei limitați în capacitatea de exercițiu sau pentru cei dispăruți fără urmă termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Respectiv, conform prevederilor art. 116 Codul de procedură civilă repunerea în termen este posibilă în caz dacă se depune cerere de către persoana, care a omis acest termen din motive întemeiate cu anexarea probelor, ce argumentează această cerere.

La caz, apelantul nu au prezentat careva probe în vederea motivării omiterii termenului de apel, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) Codul de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temelie al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Argumentul recurentului precum că, nu a cunoscut despre hotărârea instanței de fond până la 16 iunie 2016, deoarece la pronunțarea dispozitivului nu a fost prezent, iar instanța de judecată a expediat copia dispozitivului la o altă adresă decât cea la care domiciliază în prezent, instanța de recurs îl consideră nejustificat și neîntemeiat.

Or, schimbarea domiciliului nu este o împrejurare de natură să justifice repunerea în termen, recurentul fiind parte cointeresată în prezenta cauză civilă, urma să depună diligența necesară în vederea respectării termenilor de atac în conformitate cu dispozițiile procedurale.

Astfel, instanța de recurs a constatat că în mod legal instanța de apel a stabilit că nu există motive temeinice de repunere a apelantului în termenul de declarare a apelului și conchide că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 este una legală și întemeiată.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Instanța de recurs reține că, susținerile recurentului precum că termenul de atac curge de la data când au luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii, adică din 16 iunie 2016, nu pot fi reținute, întrucât, prevederile art. 362 alin.1) Codul de procedură civilă prevede expres începerea curgerii termenului de contestare, cât și motivele obiective de repunere în termen.

Totodată, necunoașterea legii, de asemenea nu poate constitui împrejurare mai presus de voința părții, care să o împiedice să îndeplinească actul procedural în condițiile legii și nu o pot apăra de sancțiunea decăderii.

Instanța a apreciat că pentru a se putea cere repunerea în termenul de declarare a apelului, partea care nu și-a exercitat dreptul procedural în termenul legal, trebuie să facă dovada existenței unei împrejurări mai presus de voința sa, deci a unei împrejurări care să excludă culpa părții respective. Or, în speță, nu s-a constatat o asemenea situație de fapt.

Or, apelul urma să fi depus până la 05 mai 2016, însă a fost depus abia la 21 iunie 2016, în acest sens afirmațiile recurentului, precum că cererea de apel este depusă în termenul legal de 30 zile sunt lipsite de suport legal.

Potrivit art. 6 § 1 din Convenție orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Noțiunea „*drepturi și obligații cu caracter civil*” nu poate fi interpretată doar printr-o trimitere la dreptul intern al statului pârât; este vorba de o noțiune „*autonomă*”, care reiese din Convenție. Art. 6 § 1 se aplică indiferent de calitatea părților sau de natura legislației de reglementează modul de stabilire a „*contestației*” și a autorității competente să judece (*Georgiadis împotriva Greciei*, pct. 34).

Potrivit jurisprudenței CtEDO Contestația poate avea, ca obiect atât existența dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile de exercitare (*Bentham împotriva Țărilor de Jos*, pct. 32).

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor restricții *legitime*, cum ar fi termenul legal pentru prescripție (*Stubblings și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 51 -52), ordinele care stabilesc plata unei cauțiuni pentru garantarea cheltuielilor de judecată (*Tolstoi Miloslavsky împotriva Regatului Unit*, pct.62-67, cerința privind reprezentarea (*R.P. și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 63-67).

Colegiul menționează că, neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal, atrage decăderea, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Prin urmare, decăderea este o sancțiune legală de respectare a termenelor de procedură, rațiunea și importanța decăderii fiind determinată tocmai de imperativul stabilirii unor termene imperative de natură a disciplina activitatea procesuală.

De asemenea, colegiu reține că, instituirea unor termene servește unei mai bune administrări a justiției, precum și necesității aplicării și respectării drepturilor și garanțiilor procesuale ale părților. *Obligația părților de a-și exercita drepturile în termenele stabilite de lege dau conținut ordinii de drept și reprezintă expresia celerității și fermității în ceea ce privește respectarea termenului de atac.*

Astfel, soluția instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel, ca depus în afara termenului legal, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art.6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul *Van Hani versus Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Curtea Europeană a Dreptului Omului a evidențiat că accesul la justiție trebuie să fie asigurat în mod efectiv și eficace. Principiul accesului liber la justiție implică și respectarea termenelor în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale.

Colegiul constată că, motivele invocate de recurent nu întrerupe termenul de declarare a apelului, or art. 362 alin. (2) Codul de procedură civilă, stabilește temeuri de întrerupere a termenului de apel, astfel motivul vizat de recurent nu este prevăzut în această normă.

În asemenea circumstanțe, neepuizând calea de atac permisă de lege, se prezumă că părțile au fost de acord cu soluția instanței de fond, admițând în mod tacit efectele actului de dispoziție judecătorească.

În această privință, Colegiul de asemenea menționează că, prin prisma jurisprudenței CEDO (Cauza Melnic împotriva Republicii Moldova (Hotărârea din 14 noiembrie 2006), Cauza Ceachir împotriva Republicii Moldova (Hotărârea din 15 ianuarie 2008), neprezentarea de către instanța de judecată a motivelor pentru repunerea apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Jacotă Oleg.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, prin care s-a restituit cererea de apel depusă Jacotă Oleg.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari